

Quickscan flora en fauna

Bestemmingsplan Burgemeester de Grootstraat te Schaijk

Gemeente Landerd

Quickscan flora en fauna

Bestemmingsplan Burgemeester de Groot- straat te Schaijk

Gemeente Landerd

Colofon

Datum:

16 september 2016

Projectgegevens:

Projectnummer 252753

Datum

16-09-2016

Opsteller(s)

L.C. Smitskamp

Projectleider

C.P. van den Hombergh

Vrijgave

Inhoud

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel en onderzoeksvragen	2
1.3	Leeswijzer	2
2	Natuurwetgeving en -beleid	3
2.1	Algemeen	3
2.2	Natuurnetwerk Nederland en Natuurbeschermingswetgebieden	3
2.3	Flora- en faunawet	3
3	Gebiedsbeschrijving	5
3.1	Plangebied	5
3.2	Toekomstige situatie	6
4	Methode	7
4.1	Bureaustudie	7
4.2	Terreinbezoek	8
4.3	Effectbeoordeling en advies vervolgtraject	8
5	Onderzoeksresultaten	10
5.1	Biotopenbeschrijving	10
5.2	Beschermde soorten	10
5.2.1	Bureaustudie	10
5.2.2	Terreinbezoek - ecologische bevindingen	11
5.2.3	Samenvatting beschermde soorten	16
5.3	Beschermde gebieden	16
6	Toetsing aan de natuurwetgeving	18
6.1	Toetsing effect op beschermde soorten Flora- en faunawet	18
6.1.1	Broedvogels	18
6.1.2	Zoogdieren	19
6.1.3	Bestemmingsplan	20
6.2	Toetsing effect op beschermde gebieden	21
6.2.1	Natuurnetwerk Nederland	21
6.2.2	Effecten op Natura 2000-gebieden	21
7	Conclusies en aanbevelingen	22
7.1	Conclusies soortenbescherming	22
7.1.1	Aanwezigheid beschermde soorten	22
7.2	Conclusies beschermde natuurgebieden	23
7.3	Procedure bij aanwezigheid beschermde soorten	24
8	Bronnen	25
8.1	Boeken en rapporten	25
8.2	Websites	25
Bijlagen:		
Bijlage 1: Natuurwetgeving		

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Voorliggende Quickscan heeft betrekking op de locatie aan de Burgemeester de Grootstraat te Schaijk. Voor de ontwikkeling ter plaatse wordt een nieuw Bestemmingsplan opgesteld. Het opstellen van dit bestemmingsplan vloeit voort uit de overeenkomst die is gesloten over de verplaatsing van en beëindiging van de bedrijfsactiviteiten die momenteel aan de Burgemeester De Grootstraat te Schaijk zijn gevestigd. De bedrijfsactiviteiten worden verplaatst naar de locatie de Louwstraat (hiervoor is een separate Quickscan opgesteld; croonenburo5, 2016). Het gasvulpunt aan de Burgemeester de Grootstraat wordt opgeheven. Het resterende deel van de bedrijfsvoering kan eventueel verhuizen naar De Louwstraat. Het perceel aan de Burgemeester de Grootstraat wordt daarna bestemd voor woningbouw. De ontwikkelingen op deze locatie zijn binnen de vigerende bestemmingsplannen 'Kom Schaijk', 'Buitengebied' en 'Buitengebied, herziening 1' niet mogelijk. Om de bovenstaande gewenste ontwikkelingen mogelijk te maken, is een nieuw juridisch en planologisch kader nodig. Ten behoeve hiervan wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld. Voorliggende Quickscan vormt een bijlage van het op te stellen bestemmingsplan.

Ruimtelijke plannen dienen getoetst te worden aan de Flora- en faunawet, Natuurnetwerk Nederland (NNN; voorheen Ecologische Hoofdstructuur, in Brabant Natuurnetwerk Brabant; NNB) en Natuurbeschermingswet 1998. Er mogen geen ontwikkelingen plaatsvinden die op onoverkomelijke bezwaren stuiten door effecten op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties vanuit de actuele natuurwetgeving. Dit wordt gedaan op basis van een Quickscan. In deze rapportage zijn de resultaten van de Quickscan beschreven. In Figuur 1.1 is de globale ligging van het plangebied weergegeven.

Figuur 1.1. Globale ligging plangebied (rood omkaderd) gelegen in Schaijk. Bron: Globespotter, 2016.

1.2 Doel en onderzoeksvragen

Het doel van voorliggende Quickscan is het opsporen van strijdigheden van de voorgenomen ingreep met de Flora- en faunawet, NNN en/of de Natuurbeschermingswet 1998 en het bepalen of de aanvraag van een ontheffing Flora- en faunawet noodzakelijk is. Om hiertoe te komen worden onder andere de volgende vragen beantwoord:

- Komen in de beïnvloedingszone van het plangebied beschermde natuurgebieden voor? Zo ja, welke zijn dit en wat zijn de gevolgen hierop? Dienen vervolgstappen in de vorm van een uitwerking of een compensatieplan opgesteld te worden?
- Welke in het kader van de Flora- en faunawet (zwaar) beschermde soorten (en/of vaste rust- en verblijfplaatsen) komen voor in het beïnvloedingsgebied van de voorgenomen ontwikkeling (zowel tijdens de aanlegfase als in de gebruiksfase)? Vinden er als gevolg van de ontwikkeling effecten plaats op deze soorten en worden daarbij verbodsbepalingen overtreden? Is het noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen en welke zijn dit? Dient in het kader van de Flora- en faunawet een ontheffing aangevraagd te worden?

1.3 Leeswijzer

De Quickscan is verder als volgt opgebouwd:

- hoofdstuk 2 beschrijft beknopt het wettelijk kader;
- hoofdstuk 3 beschrijft het plangebied en het projectvoornemen;
- hoofdstuk 4 geeft een toelichting op de methodiek van de Quickscan;
- hoofdstuk 5 beschrijft het gebied en gaat in op de ecologische waarden en de beschermde soorten in (de omgeving) van het plangebied;
- hoofdstuk 6 toetst de ontwikkeling aan de Flora- en faunawet, NNB en Natuurbeschermingswet 1998;
- hoofdstuk 7 beschrijft de conclusies en (eventuele) vervolgstappen en procedures.

2 Natuurwetgeving en -beleid

2.1 Algemeen

De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, namelijk een soortgericht spoor (Flora- en faunawet) en een gebiedsgericht spoor (Natuurnetwerk Nederland en Natuurbeschermingswet 1998). De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van soorten en het NNN en Natuurbeschermingswet 1998 op de bescherming van gebieden. Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 is de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in nationale wetgeving geïmplementeerd.

Beoogd is dat in 2017 de Wet natuurbescherming in werking treedt. Deze wet vervangt onder andere de Flora- en faunawet (en de Natuurbeschermingswet 1998). In het kader op de volgende pagina is meer over deze wet uiteengezet.

2.2 Natuurnetwerk Nederland en Natuurbeschermingswetgebieden

In 2014 is het rijk overgestapt van de naamgeving Ecologische Hoofdstructuur naar Natuurnetwerk Nederland (NNN), in de wet blijft de oude naamgeving nog gehandhaafd. Het NNN is de kern van het natuurbeleid. Het NNN is in provinciale structuurvisies uitgewerkt en vastgelegd in de ruimtelijke verordening. Ruimtelijke plannen moeten hieraan worden getoetst.

Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en wetlands zijn beschermd via de Natuurbeschermingswet 1998 en hebben derhalve een wettelijke status. In of in de nabijheid van het NNN en Natuurbeschermingswetgebieden geldt het 'Nee, tenzij'-principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als deze ontwikkelingen de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied aantasten.

Voor een uitgebreide algemene beschrijving van de Natuurnetwerk Nederland en de Natuurbeschermingswet 1998 wordt verwezen naar Bijlage 1.

2.3 Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. De Flora- en faunawet gaat uit van het 'Nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

Voor een uitgebreide algemene beschrijving van de Flora- en faunawet wordt verwezen naar Bijlage 1.

Wet natuurbescherming (2017)

Per 1 januari 2017 treedt naar verwachting de Wet natuurbescherming in werking. Deze wet vervangt de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998. De Wet natuurbescherming kent twee dimensies, gebiedsbescherming en soortenbescherming. Wat betreft gebiedsbescherming verandert er niet veel. De bescherming van Natura 2000 wordt overgenomen, maar behelst niet meer dan wat strikt noodzakelijk is volgens de Habitat- en Vogelrichtlijn. Er zijn ook geen mogelijkheden voor provincies om zwaardere eisen te stellen. In andere gebieden dan Natura 2000 kan de provincie wel verdergaande bescherming bewerkstellingen door daarover in verordeningen regels te stellen.

Bij de soortenbescherming blijven de verboden behouden. De lijst met beschermde soorten wijzigt echter. De indeling in beschermingsniveaus verdwijnt. Er komen drie regimes voor beschermde soorten: de Vogelrichtlijn, de Habitatrichtlijn en natuurbeschermingsverdragen en – regels. Dit betekent dat bij nieuwe projecten deels met andere soorten rekening dient gehouden te worden dan voorheen. Een aantal nu nog beschermde soorten, vooral vaatplanten en zeevissen, wordt – afgezien van de algemene zorgplicht – straks niet meer beschermd.

Met de nieuwe wet wordt bij het aanvragen van een omgevingsvergunning bij de gemeente meteen getoetst wat de gevolgen voor de natuur zijn. Er hoeft dus geen aparte natuurvergunning meer aangevraagd te worden. Wat ook wijzigt is dat de provincie waar de activiteit plaats vindt bevoegd gezag wordt (in plaats van de Rijkdienst voor Ondernemend Nederland; RVO). Voor eenvoudige activiteiten (bijvoorbeeld reguliere onderhoudswerkzaamheden) komt er een meldplicht. Voor activiteiten waar een omgevingsvergunning nodig blijft, moet die binnen 13 weken worden gegeven.

De Wet natuurbescherming kent ook een doelbepaling waarin is bepaald dat dat natuur 'intrinsieke waarde' heeft. Een bestuursorgaan zal er rekening mee moeten houden bij het uitoefen van zijn taken en bevoegdheden. Deze waarde komt ook terug in de algemene zorgplicht die van toepassing is op alle in het wild levende dieren, planten en hun leefomgeving. De gedragscodes Flora- en faunawet blijven van toepassing. Wel dienen de gedragscodes aan de nieuwe wet aangepast te worden (doordat de lijst met beschermde soorten wijzigt).

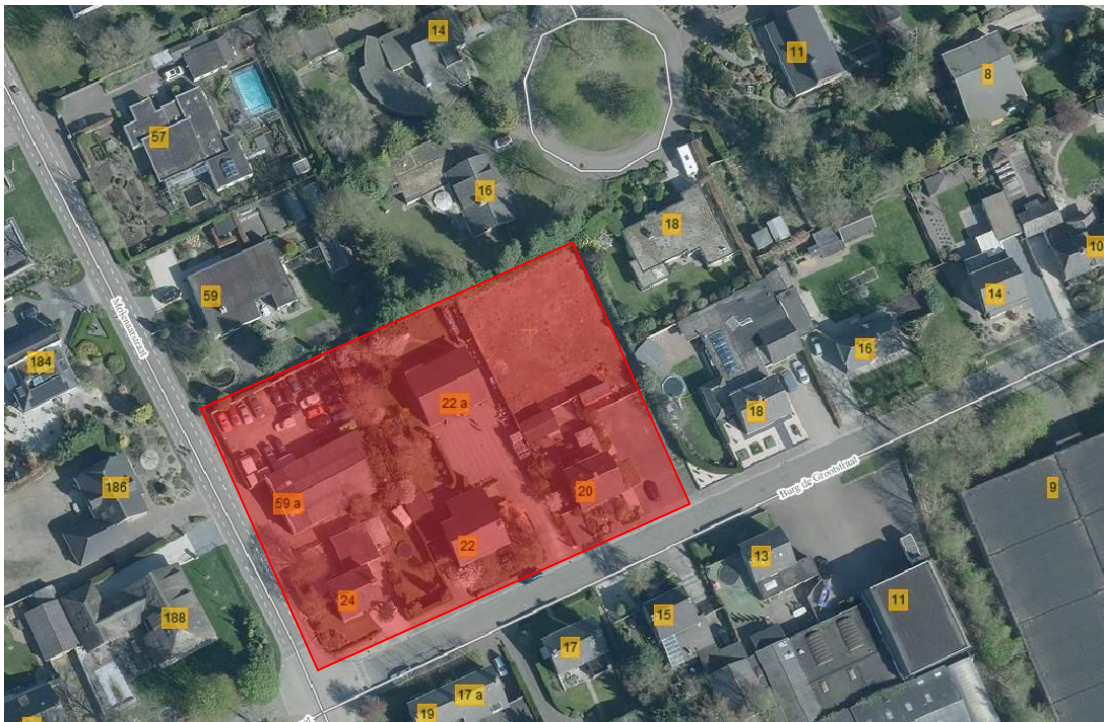
In de praktijk verandert er weinig ten opzichte van de huidige situatie. Bij plannen en projecten blijven ecologische onderzoeken, toetsingen aan de wet en de vergunning- of ontheffingsplicht nodig.

3 Gebiedsbeschrijving

3.1 Plangebied

Het plangebied Burgemeester de Grootstraat betreft de percelen ten noorden van de kruising Burgemeester de Grootstraat- Molenaarstraat. Aan de Burgemeester de Grootstraat zijn in de huidige situatie 3 woningen gelegen. Achter de woning van nr. 22 is gashandel Van Schaijk aanwezig. Aan de Molenaarstraat is een bedrijfsloods met aansluitend, achter een schutting een auto en caravan stalling aanwezig

Ter verduidelijking is de ligging en begrenzing van het plangebied weergegeven in onderstaande afbeelding (zie Figuur 3.1). In Figuur 3.2 is een impressie gegeven van het plangebied.

Figuur 3.1. Globale begrenzing plangebied (rood). Bron: Globespotter, 2015.

Figuur 3.2. Impressie plangebied.

3.2 Toekomstige situatie

De ontwikkeling betreft een herontwikkeling van het plangebied waarbij de bebouwing aan de Burgemeester de Grootstraat en de Molenaarstraat mogelijk gesloopt kunnen worden. Vooralnog lijken er voornemens te zijn om het bedrijfspand aan de Molenaarstraat 59a, de hier aanwezige autostalling en de woning aan de Burgemeester de Grootstraat 24 te slopen. De bedrijfsloods en autostalling aan de Molenaarstraat wordt vervangen door twee-onder-een kap woningen en achter Burgemeester de Grootstraat nr. 24 zijn ook twee-onder-een kap woningen geprojecteerd. Aan de oostzijde van het perceel komt mogelijk een ontsluiting die via De Spiering aan de noordoostzijde van het plangebied wordt ontsloten.

De beeldkwaliteitseisen voor de locatie moeten nog worden vastgesteld, maar er zal aansluiting worden gezocht bij de beeldkwaliteit van de naaste omgeving.

Het parkeren dient plaats te vinden op eigen terrein. Er zal dus ruimte worden gereserveerd op de percelen voor parkeren. Er geldt een norm van twee parkeerplaatsen per woning. Achter elkaar gesitueerde opstelplaatsen tellen in principe slechts mee als één parkeerplaats. In de bestaande (en toekomstige) openbare ruimte is veel parkeergelegenheid aanwezig is.

4 Methode

Het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en de ligging van beschermde gebieden is opgebouwd uit twee onderdelen:

- Bureaustudie naar waarnemingen van beschermde soorten uit het (recente) verleden en ligging van beschermde gebieden in de invloedssfeer van het project;
- Terreinbezoek naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten.

4.1 Bureaustudie

Afbakening beschermde soorten

In het bureauonderzoek wordt specifiek gekeken naar de zwaar beschermde (Tabel 3) en overig beschermde (Tabel 2) soorten uit de Flora- en faunawet. Deze soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming (Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten) en moeten worden getoetst op voorkomen en het projecteffect. Treden effecten op, of worden verbodsbepalingen overtreden, dan zijn er maatregelen nodig om deze effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Flora- en faunawet.

Algemeen beschermde soorten, die zijn opgenomen in Tabel 1 van de Flora en faunawet, zijn niet meegenomen in deze toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in Nederland dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt het voorliggende project. Bovendien geldt voor deze soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet. Wel geldt de algemene zorgplicht. Door rekening te houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten wordt voldoende aan de zorgplicht voldaan en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd.

Vogels zijn beschermd onder de Flora- en faunawet. Een aantal vogels is onderverdeeld in soorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 1-4) en niet jaarrond beschermde nesten (categorie 5) (zie toelichting in Bijlage 1 – Wettelijk kader) waarvan inventarisatie gewenst is. Gekeken wordt naar de verspreiding van categorie 1-4 soorten en soorten van categorie 5 die mogelijk zeldzaam zijn in de omgeving van het plangebied.

Bronnen

Er worden diverse bronnen geraadpleegd om een beeld te krijgen van de verspreiding en (mogelijk) voorkomen van zwaar beschermde soorten (Tabel 2- en 3-soorten) in en rond het plangebied. Met behulp van landelijke en regionale verspreidingsatlassen en/of specifieke internetsites (www.ravon.nl; www.vlindernet.nl; www.libellennet.nl; [www.Naturalis.nl\EIS](http://www.Naturalis.nl/EIS)) wordt nagegaan of in het verleden zwaar beschermde soorten zijn aangetroffen in of nabij het plangebied. Deze atlassen maken veelal gebruik van

atlasblokken (5 x 5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied.

Daarnaast worden landelijke databanken voor natuurwaarnemingen geraadpleegd, waaronder www.telmee.nl, over de periode 2011 - 2016. Telmee.nl is het invoerportaal van de landelijke Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's). Er kan informatie over diverse soortgroepen tot op kilometerhokniveau worden verkregen. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn dan niet bekend. Aan de hand van de resultaten van de bureaustudie wordt een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor zouden kunnen komen.

Naast de bronnen met soortinformatie, is voor het bepalen van de ligging van beschermde gebieden gebruik gemaakt van de gebiedendatabase op de website van het Ministerie van EZ of op Provinciale sites. Om inzicht te krijgen in de ligging van het plangebied t.o.v. van het NNN is de provinciale website geraadpleegd.

4.2 Terreinbezoek

Naar aanleiding van de uitkomsten van voorgenoemd bureaustudie is middels een terreinbezoek bepaald in hoeverre de aanwezigheid van zwaarder beschermde soorten aannemelijk gesteld kan worden op basis van aanwezig geschikt habitat. Naast directe waarnemingen kan dan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de verwachte aanwezige beschermde soorten. Dit is noodzakelijk omdat enkele seizoensgebonden soorten flora en fauna mogelijk niet kunnen worden waargenomen. Aan de hand van het aangetroffen biotoop en habitatvoorkeur(en) kunnen echter wel indicaties worden gegeven van het mogelijk voorkomen van deze soorten op de locatie. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

Op 23 augustus 2016 is vanaf 15:00 een terreinbezoek uitgevoerd bij onbewolkt weer met een temperatuur van circa 25 C° (www.knmi.nl). Tijdens het terreinbezoek is het plangebied te voet doorkruist zodat een gebiedsdekkend beeld verkregen is.

Binnen het plangebied (zoals weergegeven in Figuur 3.1) was het voor de auto- en caravanstalling aan de Molenaarstraat 59a niet mogelijk om deze te betreden (door een beperkte terreintoegang). Van dit terrein is op een afstand bepaald of dit gebied nader geïnspecteerd moeten worden.

4.3 Effectbeoordeling en advies vervoltraject

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van het verkennende terreinbezoek kan worden bepaald of effecten kunnen optreden, of verbodsbepalingen worden overtreden, of een nader onderzoek nodig is om zwaarder beschermde soorten uit te sluiten en om te bepalen of een ontheffingsaanvraag aan de

orde is. Tevens kan worden geadviseerd over de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving.

5 Onderzoeksresultaten

In dit hoofdstuk wordt allereerst een biotopenbeschrijving gegeven (paragraaf 5.1). Vervolgens wordt in paragraaf 5.2 beschreven welke (beschermde) soorten in het plangebied verwacht worden volgens de bureaustudie. In paragraaf 5.2.3 zijn de uitkomsten in een overzicht weergegeven.

5.1 Biotopenbeschrijving

Het plangebied betreft een stedelijke omgeving met bebouwing en bijpassende tuinvegetatie, schuren en braakliggende terreinen. In het plangebied zijn met name gecultiveerde en alleenstaande bomen en tuinvegetatie aanwezig. Aan de noordoostzijde zijn enkele coniferen aanwezig.

Onderstaand wordt per soortgroep uiteengezet in hoeverre de biotopen een belangrijke functie hebben voor (het leefgebied van) de soorten.

5.2 Beschermde soorten

5.2.1 Bureaustudie

Uit de landelijke en provinciale verspreidingsinformatie en uit atlanten (5 x 5 kilometerhok) blijkt dat in of nabij het plangebied in het verleden diverse beschermde soorten zijn waargenomen. Dit betreft onderstaande zwaardere beschermde (Tabel 2 en 3 Flora- en faunawet) soorten en jaarrond beschermde vogelsoorten (over de periode 2011-2016).

Vogels, categorie 1-4

- Buizerd, gierzwaluw, havik, huismus en ransuil.
- Categorie 5: er zijn geen omstandigheden te verwachten die nesten van categorie 5-soorten rechtvaardigen tot jaarrond beschermde nesten.

Zoogdieren

- Eekhoorn, das, bever.
- Vleermuizen: gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis.

Reptielen

- Levendbarende hagedis.

Amfibieën

- Alpenwatersalamander.

Vissen

- Geen waarnemingen.

Vlinders, Libellen en overige soortgroepen

- Geen waarnemingen.

Flora

- Lange ereprijs, rapunzelklokje, tongvaren en veldsalie.

Het voorkomen van wettelijk beschermde soorten in het uurhok of kilometerhok betekent niet dat deze soorten zich in (de omgeving van) het plangebied bevinden. Het plangebied omvat slechts een klein deel van het kilometerhok en daarmee ook een beperkt aantal verschillende biotopen en habitats. Met behulp van het terreinbezoek is nagegaan welke dit zijn. Hierdoor kan meer duidelijkheid gegeven worden over de voorkomende dan wel verwachte soorten in het plangebied. Op basis van de verspreidingsgegevens van een soort, in combinatie met kennis van de terreingeschiktheid voor deze soorten, is nagegaan of deze soorten mogelijk in het plangebied of de omgeving kunnen voorkomen.

De resultaten van de bureaustudie en het terreinbezoek worden besproken in dit hoofdstuk. In hoofdstuk 6 worden de effecten van de voorgenomen ontwikkeling op de aanwezige te verwachte soorten en de beschermde gebieden beschreven.

5.2.2 Terreinbezoek - ecologische bevindingen

De bevindingen van het terreinbezoek is per soortgroep uiteenzet; in dezelfde volgorde als in 5.2.1.

Afbakening relevante soorten

Aangezien het plangebied een beperkte omvang heeft, grotendeels verhard, gecultiveerd en bebouwd is, niet aansluit op grote natuur(lijke)gebieden in een verstoorde omgeving ligt, geen open water bevat en het verspreidingsgebied van een aantal soorten niet tot aan Schaijk loopt, zijn niet alle (sub)soortgroepen relevant. Zo zijn er onder andere op basis van het terreinbezoek geen effecten (overtredingen van verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet) aan de orde op de (sub)soortgroepen: (land/water)zoogdieren (das en bever), reptielen, amfibieën, vissen, vlinders, libellen en overige soortgroepen (kevers, kreeftachtigen, weekdieren, mieren en slakken). Gezien het beperkt natuurlijke biotoop in het plangebied en hierdoor de grotendeelse afwezigheid van floristisch interessante flora (voor vlinders en libellen), de plaatselijke verstoring, de afwezigheid van open water in combinatie met de strenge biotoopeisen van de zwaar beschermde soorten, is de functie van het plangebied minimaal of afwezig voor deze zwaar beschermde soort(groep)en. Er is voor deze soort(groep)en geen essentieel leefgebied in het plangebied.

De overige soortgroepen worden hieronder beschreven: vogels, zoogdieren (vleermuizen en eekhoorn) en flora.

Vogels (categorie 1-4)

Zoals eerder aangegeven is er een aantal vogelsoorten waarvan de broedplaatsen jaar- rond beschermd is en waarbij verwijdering of aantasting van de vaste rust- en verblijf- plaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Dit zijn de zogenoemde categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten (zie Bijlage 1).

Uit de bureaustudie is gebleken dat een aantal soorten met jaarrond beschermd nesten in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen (zoals de huismus en de gierzwaluw). Het plangebied biedt voor de huismus geschikte broedplaatsen; de dakgoten en ruimtes onder de dakpannen van de woonhuizen bieden optimale broedlocaties voor de soort. Van de huismus is bekend dat deze op dergelijke plaatsen tot broeden komt (RVO, 2014). Bovendien zijn er zowel in het plangebied als in de omgeving van het plangebied voldoende factoren aanwezig die nodig zijn voor een geschikt leefgebied van de huismus (onder andere foerageergebieden en schuilplaatsen in bijvoorbeeld heggen). Daarnaast blijkt uit fotomateriaal van cyclomedia (Globespotter, 2016) dat in het broedseizoen van de soort, huismussen aanwezig waren op de dakgoot van de woning aan de Burgemeester de Grootstraat 24. Dergelijke aanwezigheid van een soort in het broedseizoen duidt meestal op aanwezige broedplaatsen in de directe omgeving en/of op die locatie. Om deze redeneren is de soort niet uit te sluiten van het plangebied. In Figuur 5.1 zijn de geschikte locaties alsook de huismus weergegeven.

De gierzwaluw broedt vooral in steden en dorpen, waar hij nestelt in donkere holtes in ventilatieschachten, spleten in muren, onder dakpannen en in kerktorens. Ook komt de soort tot broeden onder nokpannen. In het plangebied zijn dergelijke ruimtes en nokpannen aanwezig waar de soort in kan nestelen. Derhalve is de soort niet uit te sluiten van het plangebied. In Figuur 5.1 zijn de geschikte locaties alsook de huismus weergegeven.

In de bomen zijn geen sporen (zoals braakballen, uitwerpselen, veren etc.) en/of nesten aangetroffen die kunnen duiden op de aanwezigheid van soorten met een jaarrond beschermd nest (zoals de in de bureaustudie vermelde soorten). Vaste rust- en verblijfplaatsen kunnen daarom worden uitgesloten van het plangebied (mede ook door de verstoorde ligging van het plangebied). Essentieel foerageergebied van deze soorten is eveneens niet in het plangebied aanwezig.

Het terrein vormt gezien de aanwezigheid van enkele bomen en struikvegetatie een geschikt broedbiotoop voor algemene broedvogels zoals hout/tortelduif, merel en verschillende mezen.

Figuur 5.1. Mogelijke geschikte verblijfplaatsen voor de huismuis en gierzwaluw in de woningen. De foto rechtsboven is afkomstig van Globespotter (11 mei 2016).

Zoogdieren

Vleermuizen

Uit de bureaustudie is gebleken dat een aantal zwaar beschermde vleermuizen voorkomen in de omgeving van het plangebied (zie ook Telmee.nl). Gebouwen vormen in potentie geschikte verblijf- en rustplaatsen voor vleermuizen. Gebouwbewonende vleermuizen (zoals bijvoorbeeld de in dorpen en steden veel voorkomende gewone dwergvleermuis en laatvlieger) verblijven in gebouwen achter of in kleine ruimtes met constante klimatologische omstandigheden. In gebouwen vormen richels, betimmeringen, kieren, boeiboorden, gaten en spouwmuren een geschikte verblijfplaats voor vleermuizen. Spouwmuurgaten, dakpannen en betimmeringen bieden gebouwwonende vleermuizen toegang tot de gebouwen of de vleermuizen verblijven achter deze elementen. Ruimtes achter bijvoorbeeld boeiboorden worden vaak gebruikt als zomer- en paarverblijfplaats door gebouwwonende vleermuizen.

In het plangebied zijn in de woonhuizen dergelijke geschikte ruimtes aanwezig waarachter vleermuizen kunnen verblijven of waardoor ze toegang hebben tot de aanwezige muren. In Figuur 5.2 zijn enkele van deze geschikte ruimtes aangegeven. Vanwege deze aspecten zijn beschermde vleermuisverblijfplaatsen in het plangebied niet uit te sluiten. In Hoofdstuk 6 zullen de vervolgstappen en de gevolgen van de ontwikkelingen in het plangebied op eventueel aanwezige vleermuizen uiteen gezet worden.

De groenelementen in het plangebied bieden tevens een geschikt (onderdeel van het) foerageergebied voor vleermuizen. Gezien de afwezigheid van unieke, lijnvormige groenelementen en gezien het vergelijkbare habitat ten opzichte van de omgeving, vormt het plangebied naar verwachting geen essentiële vliegroute.

Figuur 5.2. Kieren en ruimtes onder de dakpannen en in de nok die vleermuizen mogelijk toegang geven tot zwaar beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen.

Flora

Het plangebied bevat naast een aantal bomen (zoals wilg en berk), een laurierhaag en gecultiveerd struikgewas weinig natuurlijk groen. Enkel in hoekjes van de terreinen en op het braakliggend terrein is spontane 'wild'groei ontstaan van ruigte/kruidentvegetatie. Kruidentvegetatie als distelsoorten, Canadese fijnstraal, Sint jacobskruid, brandnetel en paardenbloem is aanwezig op het braakliggende terrein. Tijdens het terreinbezoek zijn op dit braakliggende terrein enkele groeiplaatsen van de wilde marjolein aangetroffen. Dit betreft een beschermde plantensoort (Tabel 2-soort). Zie ook Figuur 5.3 voor een impressie van de flora.

Tijdens het terreinbezoek zijn, naast de wilde marjolein, geen zwaar beschermde plantensoorten aangetroffen. Deze worden gezien het verstoorde karakter van het plangebied en de biotoop-specifieke eisen die die planten aan hun standplaats stellen, ook niet verwacht. Bovendien zijn deze ook niet aangetroffen tijdens het terreinbezoek.

Figuur 5.3. Impressie vegetatie in het plangebied. Onderste foto's geven een aangetroffen wilde marjolein aan en onder is de locatie van de aangetroffen wilde marjolein standplaatsen aangegeven (ster).

5.2.3 Samenvatting beschermde soorten

Uit het terreinbezoek is gebleken dat de soorten weergegeven in Tabel 5.1. mogelijk voor kunnen komen in het plangebied. In hoofdstuk 6 wordt nader op deze soorten in gegaan.

Tabel 5.1: Aanwezigheid van (mogelijk) beschermde soorten (Tabel 2, 3 en (broed)vogels) in het plangebied.

Soort	Beschermings-regime	Aanwezigheid	Toelichting
Algemene broedvogels	Zwaar, tijdens het broedseizoen	Mogelijk aanwezig	Bomen en vegetatie vormt geschikt broedbiotoop
Huismus en gierzwaluw	Jaarrond beschermd nest	Mogelijk aanwezig	Woongebouwen vormen geschikt broedbiotoop
Vleermuizen	Tabel 3, Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten	Mogelijk aanwezig	Mogelijke verblijfplaatsen in de woongebouwen
Wilde marjolein	Tabel 2-soort	Aanwezig	Enkele standplaatsen in het braakliggende terrein (noordelijk in het plangebied)

5.3 Beschermde gebieden

Natuurnetwerk Nederland

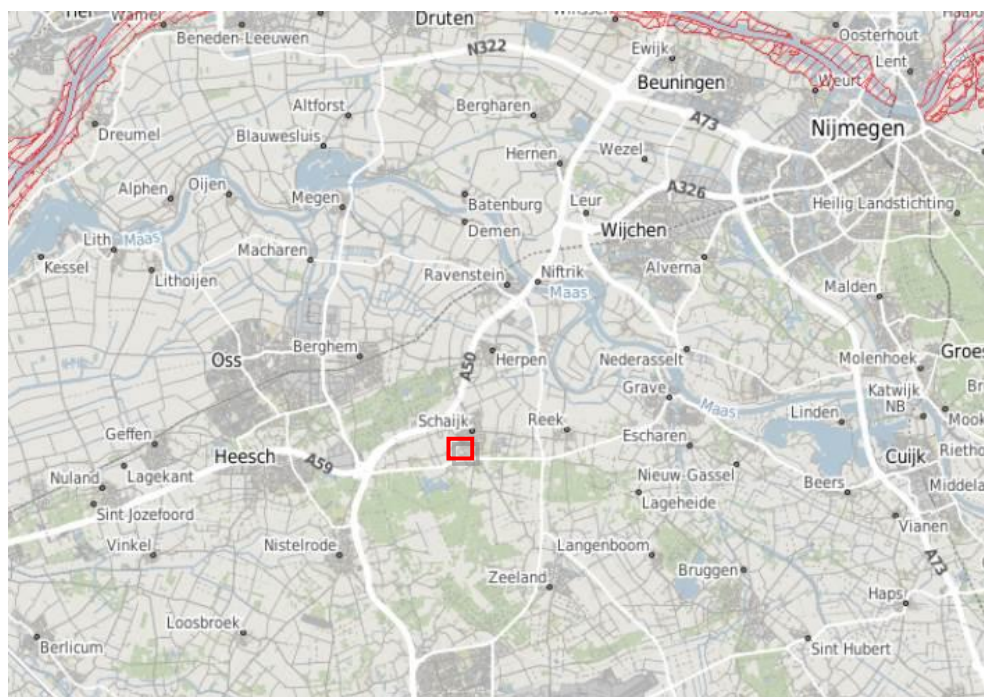
In het plangebied is geen NNN-gebied aanwezig. Het dichtstbijzijnde NNN-gebied is op circa 450 meter afstand ten zuidoosten van het plangebied gelegen (zie Figuur 5.4). Dit betreft een bosgebied. In die omgeving liggen meerdere van dergelijke bosgebieden die aangewezen zijn als NNB-gebied.

In het Natuurbeheerplan Noord-Brabant 2016 is het dichtstbijzijnde NNB aangewezen met een bepaald natuurbeheertype. Het betreft hier een perceel dat aangewezen is als 'N16.01 Droog bos met productie'. De overige NNN-gebieden in deze omgeving hebben eveneens deze ambitie.

Natura 2000-gebieden

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied ligt op circa 16,5 kilometer afstand ten noord-oosten van het plangebied (zie Figuur 5.4). Dit is het Natura 2000-gebied 'Rijntakken'.

Figuur 5.4. Ligging plangebied (rood omkaderd) t.o.v. NNN (groen), de Groenblauwe mantel en Natura 2000-gebieden (rode lijn). Bron: Kaartenbank Provincie Noord-Brabant, 2016.

6 Toetsing aan de natuurwetgeving

In paragraaf 6.1 wordt het voornemen getoetst aan de Flora- en faunawet. In paragraaf 6.2 wordt het project getoetst aan het beschermingsregime van het NNN-gebied en de Natuurbeschermingswet 1998.

6.1 Toetsing effect op beschermde soorten Flora- en faunawet

Uit het terreinbezoek is gebleken dat het plangebied een potentieel geschikt biotoop biedt voor huismus, gierzwaluw (soort met jaarrond beschermd nest), algemeen voorkomende broedvogels en vleermuizen (zie ook Tabel 5.1). Om deze reden is er enkel op deze soortgroepen een potentieel effect aan de orde. De onderstaande effectbeoordeling richt zich alleen op deze soortgroepen. Overige beschermde soorten zijn uitgesloten en ondervinden geen effect van het voornemen.

6.1.1 Broedvogels

Jaarrond beschermde nesten – huismus en gierzwaluw

In de woonhuizen zijn potentiële nestgelegenheden aanwezig voor broedvogels met jaarrond beschermde nesten. Het gaat hierbij om de zwaar beschermde huismus en gierzwaluw. Dit op basis van de potentie van de gebouwen (terreinbezoek) en de aanwezigheid van deze broedvogels in de directe omgeving (bureaustudie). Indien daadwerkelijk verblijfplaatsen van de huismus en gierzwaluw aanwezig zijn in de gebouwen en deze worden gesloopt/gerenoveerd, dan worden de beschermde verblijfplaatsen verstoord en vernietigd. Dit is een overtreding van de Flora- en faunawet.

Het gebruik van de gebouwen door huismus en gierzwaluw wordt inzichtelijk gemaakt door het uitvoeren van nader onderzoek (volgens het protocol en op de juiste tijdstippen). Om die reden is nader onderzoek naar gebruik van de gebouwen als vaste broedplaats door huismus en gierzwaluw noodzakelijk indien de gebouwen gesloopt worden.

Nader onderzoek: huismus en gierzwaluw

Om te kunnen bepalen of eventuele verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet overtreden worden door de voorgenomen ontwikkeling, is nader onderzoek naar het gebruik en de functie van de gebouwen voor huismus en gierzwaluw in het plangebied noodzakelijk. Nader onderzoek vindt in het voorjaar plaats (meerdere malen tussen april en half juli) conform de soortenstandaard van het bevoegd gezag RVO.

Indien het plangebied een relevant onderdeel uitmaakt (in de vorm van verblijfplaatsen) van het leefgebied van gierzwaluw en huismus dienen vervolgstappen ondernomen te worden (het nemen van mitigerende maatregelen en het (mogelijk) aanvragen van een ontheffing).

Algemene broedvogels

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Flora- en faunawet. Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door de werkzaamheden en het verwijderen van vegetatie niet uit te voeren in de broedtijd (circa maart tot en met juli¹) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde.

Met name voor de eventueel te kappen bomen, hagen en struiken wordt aanbevolen om deze te verwijderen buiten het broedseizoen.

Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen (i.e. wanneer broedende vogels aanwezig zijn) om te werken dan dient het plangebied (gebouwen of bomen waar de werkzaamheden betrekking op hebben) vóór het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden voor (broed)vogels. (Voor de gebouwen geldt dat de werkwijze omtrent gierzwaluw en vleermuizen prioriteit heeft.)

Mocht dit niet mogelijk zijn dan dient vooraf aan de werkzaamheden het plangebied gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedvogels door een erkend eco-loog. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plangebied dan worden locatiespecifieke maatregelen voorgesteld en/of wordt het plangebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot nadat het nest niet meer in gebruik is.

6.1.2 Zoogdieren

Vleermuizen

Alle vleermuissoorten zijn beschermd onder de Flora- en faunawet en staan vermeld op Bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. Verwacht wordt dat de woningen (en omgeving) gebruikt worden als foerageergebied en mogelijk als vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen.

Indien daadwerkelijk verblijfplaatsen aanwezig zijn en indien het gebouw gesloopt worden, is dit afhankelijk van de ingreep (zonder aanvullende maatregelen) in overtreding met de Flora- en faunawet. Een dergelijke aantasting, verstoring of vernietiging is in strijd met de Flora- en faunawet.

---

¹ Voor het broedseizoen wordt in het kader van de Flora- en faunawet geen standaardperiode gehanteerd. Het broedseizoen is afhankelijk van klimatologische omstandigheden; dit houdt in dat het seizoen eerder dan wel later van start kan gaan en eerder dan wel later kan eindigen. Van belang is of er broedgevallen aanwezig zijn.

Nader onderzoek: vleermuizen

Om te kunnen bepalen of eventuele verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet overtreden worden door de voorgenomen ontwikkeling, is nader onderzoek naar het gebruik en de functie van de gebouwen in het plangebied voor vleermuizen in het plangebied noodzakelijk. Vleermuizen gebruiken hun leefgebied door het jaar heen op verschillende manieren. Daarom is het nodig om een het plangebied meerdere malen verspreid over het seizoen (tussen april en oktober) te bezoeken voor het vleermuisonderzoek.

Indien het plangebied een relevant onderdeel uitmaakt (in de vorm van verblijfplaatsen of essentieel foerageergebied) van het leefgebied van vleermuizen dienen vervolgstappen ondernomen te worden (het nemen van mitigerende maatregelen en het (mogelijk) aanvragen van een ontheffing).

Flora

Uit het terreinbezoek is gebleken dat de wilde marjolein aanwezig is op het braakliggende terrein achter de woning aan de Burgemeester de Grootstraat 20.

De wilde marjolein staat op Tabel 2 van de Flora- en faunawet. Indien effecten optreden (zoals het aantasten van de standplaatsen in 2016) moet middels een door het Ministerie van EZ goedgekeurde Gedragscode gewerkt worden. Aangezien de nieuwe Wet Natuurbescherming in werking treedt vanaf 1 januari 2017 is het mogelijk dat deze soorten in 2017 niet meer beschermd zijn. De vervolgstappen in relatie tot deze vaatplanten is daarom afhankelijk van het jaar van uitvoering.

Indien blijkt dat de standplaatsen van de wilde marjolein aangetast worden in 2016 dan dient hier rekening mee gehouden te worden (middels een goedgekeurde Gedragscode). Daarbij dienen effecten te worden voorkomen door de standplaatsen te vermijden of door de soorten in de juiste periode – bij aanwezigheid – te verplaatsen.

In 2017 zijn deze soorten naar waarschijnlijkheid niet meer wettelijk beschermd en moet 'enkel' voldaan worden aan de zorgplicht.

6.1.3 Bestemmingsplan

De vragen of voor de uitvoering van het bestemmingsplan een vrijstelling geldt, dan wel een ontheffing op grond van de Flora- en faunawet nodig is en zo ja, of deze ontheffing kan worden verleend, komt in beginsel pas aan de orde in een procedure op grond van de Flora- en faunawet. Echter, deze vragen zijn ook relevant voor het bestemmingsplan omdat in deze natuurtoets wordt beoordeeld of ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan het op voorhand in redelijkheid duidelijk is dat de Flora- en faunawet niet de uitvoerbaarheid van het plan in de weg zal staan. Het bestemmingsplan kan pas worden vastgesteld nadat uit een natuurtoets duidelijk is geworden of voor de activiteiten die volgen uit deze vaststelling de mogelijkheid bestaat tot het verkrijgen van een ontheffing.

Indien vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen, huismus en gierzwaluw in het plangebied aanwezig blijken te zijn, hoeft dit voornamelijk geen belemmering te zijn voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan, aangezien (en indien geen uitzonderlijke bevindingen gedaan worden) soortspecifieke maatregelen te combineren zijn met de nieuwe bestemming in, of in de directe omgeving van het plangebied. Het betekent wel dat voorafgaand aan de werkzaamheden ten behoeve van de ontwikkelingen in het plangebied voorwaarden worden gesteld (en zijn uitgevoerd) aan de wijze en periode van de werkzaamheden en het opnemen/integreren van voorzieningen zoals vleermuis- en of vogelvoorzieningen. Vooruitlopend op het nader onderzoek zijn er echter met zekerheid geen conclusies te trekken over de bevindingen en de daaruit volgende consequenties.

6.2 Toetsing effect op beschermde gebieden

6.2.1 Natuurnetwerk Nederland

Voor wat betreft het NNN is bij directe aantasting sprake van vervolgstappen, waaronder compensatie.

Er bevindt zich geen NNN binnen het plangebied. Er is van directe aantasting van de NNN dan ook geen sprake. In de omgeving van het plangebied liggen wel NNN-gebieden. Significant negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN in de nabijheid van het plan kunnen door de ligging en aard van de ontwikkeling in het stedelijke gebied worden uitgesloten. De ontwikkeling in het plangebied heeft een tijdelijk en niet wezenlijk tot beperkt effect op de directe omgeving van het plangebied. Daarnaast ligt het plangebied reeds in een verstoorde omgeving waardoor effecten (eventuele als gevolg van een toename van geluid en licht) hierbij niet wezenlijk onderscheidend zijn (en niet reiken tot het NNN-gebied). Vanuit dit oogpunt zijn er voor het NNN geen belemmeringen.

6.2.2 Effecten op Natura 2000-gebieden

Uit de bureaustudie blijkt dat op grote afstand (16,5 kilometer) van het plangebied geen Natura 2000-gebied ligt. Dit Natura 2000-gebied ligt buiten het invloedsgebied van het plan. Vanwege de ligging in stedelijk gebied met daarbij horende ontsluitingen, de afstand en de geringe omvang van de ontwikkeling en het gegeven dat er in het plangebied geen nieuwe functies bijkomen die effecten met zich mee brengen die tot aan dit gebied reiken, worden er geen effecten op soorten, habitats van soorten of habitattypen in het Natura 2000-gebied verwacht. Er is geen effect op het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied en daarom is er geen aanleiding om te verwachten dat er op Natura 2000-gebieden op grotere afstand nog effecten zullen optreden. Een vervolgonderzoek vanuit de Natuurbeschermingswet 1998 is niet aan de orde.

7 Conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk worden de conclusies van de Quicksan flora en fauna gepresenteerd.

De conclusies zijn opgedeeld in soortenbescherming (paragraaf 7.1) en gebiedsbescherming (paragraaf 7.2). In paragraaf 7.3 is de procedure bij aanwezigheid van beschermde soorten beschreven.

7.1 Conclusies soortenbescherming

7.1.1 Aanwezigheid beschermde soorten

In het plangebied worden zwaarder beschermde soorten (Tabel 2 en 3) verwacht die de voorgenomen realisatie van het plan kunnen beïnvloeden. Het betreft het voorkomen van mogelijke vaste rust- en verblijfplaatsen van zwaar beschermde **vleermuizen** en de zwaar beschermde **huismus en gierzwaluw**. De aanwezigheid (en aantallen) van deze soorten dient middels een nader onderzoek inzichtelijk gemaakt te worden. Ook dient rekening gehouden te worden met de aanwezige algemeen voorkomende broedvogels en de wilde marjolein (Tabel 2-soort). Zie voor een toelichting paragraaf 6.1.

De (potentiële) aanwezigheid van de soorten hoeft geen belemmering voor de vaststelling van het bestemmingsplan te zijn, ervan uitgaande dat voor de verdere planuitwerking wordt geaccepteerd dat voorwaarden (kunnen) worden gesteld aan de uitvoering (nieuwe situatie) en werkzaamheden in het plangebied. Echter is dit vooruitlopend op het nader onderzoek dat uitgevoerd moet worden en waaruit moet blijken hoe de situatie er voor staat en welke consequenties dit heeft.

De eventueel te volgen procedure na het nader onderzoek en bij aanwezigheid staat in paragraaf 7.3 beschreven.

Broedvogels

Één van de volgende maatregelen dient bij de uitvoeringsperiode genomen te worden ten behoeve van de algemene broedvogels:

1. De vegetatie en de gebouwen wordt buiten het broedseizoen verwijderd/ gesloopt/gerenoveerd (voorkeursmaatregel). Of in deze periode wordt het plangebied ongeschikt gemaakt voor broedvogels door het verwijderen van de vegetatie.
2. Het plangebied wordt kort voor aanvang van de werkzaamheden door een erkende ecooloog gecontroleerd op actuele broedgevallen; bij gebleken aanwezigheid van broedende vogels moeten de werkzaamheden worden uitgesteld of aangepast totdat de vogels zijn uitgevlogen.

Overzicht

In Tabel 7.1 worden de soorten weergegeven die in het plangebied aanwezig zijn en/of worden verwacht en zijn de resultaten van de toetsing aan de Flora- en faunawet weergegeven.

Tabel 7.1. Mogelijk voorkomen van en effecten op beschermde soorten in het plangebied.

Soort	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffing noodzakelijk	Bijzonderheden / opmerkingen
Broedvogels algemeen	Mogelijk	Nee	Nee	In gebruik zijnde nesten niet verstoren of aantasten
Huismus en Gierzwaluw	Mogelijk	Ja	Mogelijk	Gebouwen mogelijk geschikt als zwaar beschermde vaste rust- en verblijfplaats
Vleermuizen	Mogelijk	Ja	Mogelijk	Woongebouwen mogelijk geschikt als zwaar beschermde vaste rust- en verblijfplaats
Wilde marjolein	Waarschijnlijk	Nee	Nee	Indien in 2016 de planten aangetast worden, werken volgens een goedgekeurde gedragscode.

7.2 Conclusies beschermde natuurgebieden

In het plangebied is geen NNN-gebied aanwezig. Er komt wel NNN voor in de omgeving van het plangebied, echter buiten de invloedssfeer van de ontwikkeling. Er is zowel van indirecte als directe aantasting van de NNN dan ook geen sprake. Er is daarom geen noodzaak voor een compensatieplan (NNN).

Er is geen natuurgebied in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (Natura 2000-gebied) in de directe omgeving van het plangebied aanwezig. Vanwege de geringe omvang van de ontwikkeling en de afstand waarop de beschermde gebieden liggen, zijn effecten op Natura 2000-gebieden uitgesloten.

7.3 Procedure bij aanwezigheid beschermde soorten

Wanneer geen vaste verblijfplaatsen van vleermuizen of vogels met een jaarrond beschermd nest worden aangetroffen, dan kunnen de werkzaamheden zonder bezwaren vanuit de Flora- en faunawet doorgang vinden.

Indien vleermuizen en/of vogels met een jaarrond beschermd nest aanwezig zijn dan dient een mitigatieplan of werkprotocol opgesteld te worden waarin beschreven staat welke mitigerende (en zorgplicht gerelateerde) maatregelen genomen worden om overtredingen van de in de Flora- en faunawet (of Wet Natuurbescherming) opgelegde verbodsbepalingen te voorkomen. Door de maatregelen worden de meeste overtredingen voorkomen.

Enkel dient (normaliter) een ontheffing bij het bevoegd gezag Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) te worden aangevraagd voor het verstoren van de vleermuizen, huismus en gierzwaluwen en/of verblijfplaatsen (artikel 11 uit de Flora- en faunawet). Immers, de individuen worden gedwongen om de huidige verblijfplaats te verlaten en een alternatief te gaan zoeken. Het mitigatieplan kan geïntegreerd worden in het Projectplan dat als verplichte bijlage dient van de ontheffingsaanvraag. De doorlooptijd van een ontheffingsaanvraag bij RVO bedraagt doorgaans 3 tot 4 maanden (reguliere aanvraag).

Bij de inwerkingtreding van de Wet Natuurbescherming geldt voor deze zwaar beschermde soorten mogelijk een andere regeling en kan er bij een dergelijke ruimtelijke ontwikkeling gewerkt worden met een goedgekeurde gedragscode.

8 Bronnen

8.1 Boeken en rapporten

- Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, (2006). *De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea)*. Nederlandse Fauna Deel 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij, European Invertebrate Survey-Nederland. Leiden.
- Creemers, R.C.M. en Delft, J.J.C.W. van (RAVON) (redactie) (2009). *De Amfibieën en Reptielen van Nederland*. Nederlandse Fauna Deel 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.
- Croonenburo5, 2016. Quickscan flora en fauna Bestemmingsplan De Louwstraat te Schaijk.
- EIS-Nederland/De Vlinderstichting/Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie (2007). *Waarnemingenverslag Dagvlinders, nachtvlinders en libellen*.
- Korsten E., H. Limpens, H. Bouman, J. Reinhold, 2011. Brochure 'Vleermuisvriendelijk bouwen'. Landschapsbeheer Flevoland, Lelystad, december 2011.
- Limpens, H., Regelink, J., en Koelman, R. (2010). *Vleermuizen en planologie*. Zoogdiervereniging, Arnhem.
- SOVON, (2002). *Atlas van de Nederlandse broedvogels*. SOVON Vogelonderzoek Nederland, KNNV Uitgeverij/Naturalis/EIS – Nederland.

8.2 Websites

- Provincie Noord-Brabant
- Ministerie van EZ – Natura 2000-gebieden
- www.vlinderstichting.nl
- www.ravon.nl
- www.sovon.nl
- www.zoogdieratlas.nl
- www.telmee.nl
- www.RVO.nl
- Globespotter

Bijlage I Wettelijk kader

Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden:

- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime.

Algemene vrijstelling

Voor tabel 1-soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) en is derhalve geen ontheffing nodig.

Vrijstelling onder gedragscode

Voor tabel 2-soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) als wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode. De goedgekeurde gedragscodes staan vermeld op de website van het Ministerie van EZ (www.rvo.nl). Voor de meeste activiteiten zijn er inmiddels gedragscodes goedgekeurd. De kans is groot dat de voorgenomen activiteit kan worden uitgevoerd onder één van de vele goedgekeurde gedragscodes.

Ontheffing Tabel 2 en 3 - soorten

Als er niet kan worden gewerkt onder een geldige gedragscode, is voor tabel 2-soorten alsnog een ontheffing nodig om toestemming te hebben voor het overtreden van de verbodsbepalingen in de wet. Ook voor tabel 3-soorten geldt een ontheffingsplicht. Ingrepen waarbij de verbodsbepalingen worden overtreden moeten ter goedkeuring worden voorgelegd aan RVO.nl door middel van een ontheffingsaanvraag, vergezeld van een overzicht van mitigerende of compenserende maatregelen om effecten tegen te gaan. Als de mitigerende of compenserende maatregelen (tijdelijke) effecten niet kunnen voorkomen en de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt, dan wordt een ontheffing verleend.

Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Habitatrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van bijlage IV-soorten met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen. Een ontheffing voor ruimtelijke ingrepen is alleen mogelijk onder de volgende wettelijk belangen:

- Bescherming van flora en fauna;
- Volksgezondheid of openbare veiligheid;
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Voor de meeste ruimtelijke projecten betekent dit dat een ontheffing voor Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten alleen kan worden aangevraagd onder dwingende redenen van groot openbaar belang. Dit belang moet worden onderbouwd om het groot openbaar belang aan te tonen. Een groot openbaar belang is een belang op regionale of nationale schaal. Vaak is de verwijzing naar een regionale structuurvisie voldoende.

Vogels

Vogels zijn niet opgenomen in Tabel 1 tot en met 3. Alle vogels zijn in het broedseizoen gelijk beschermd. De bescherming van vogels is hoofdzakelijk gericht op de bescherming van de nesten. Daarbij wordt wel een onderscheid gemaakt in nesten die jaarrond zijn beschermd (Categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten, zie onderstaande tabel), nesten die alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen (Categorie 5-vogelsoorten) en nesten die niet jaarrond zijn beschermd (overige vogelsoorten).

Soort	Categorie	Toelichting
Steenuil	1	Nesten die ook buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
Gierzwaluw, Roek	2	Nesten van koloniebroeders
Grote gele kwikstaart, Huismus, Oehoe, Ooievaar, Kerkuil, Slechtvalk	3	De fysieke voorwaarden voor de vaste nestplaats zijn afhankelijk van bebouwing, vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar
Boomvalk; Buizerd; Havik, Ransuil Sperwer, Wespendif en Zwarte wouw	4	Vogels die jaar in jaar uit in hetzelfde nest broeden en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Vogelrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van vogels met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen of dwingende redenen van groot openbaar belang. Om ruimtelijke ontwikkelingen toch uit te kunnen voeren, moeten mitigerende maatregelen worden genomen om effecten vooraf te voorkomen. Om zeker te zijn van de juiste maatregelen is het aan te bevelen om de maatregelen voor te leggen aan het Ministerie van EZ door het indienen van een ontheffingsaanvraag. Hoewel een ontheffing voor vogels in de meeste gevallen niet kan worden afgegeven, geeft de Minister in haar besluit aan of de maatregelen voldoende zijn (positieve afwijzing).

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Procedure ontheffingsaanvraag

Voor soorten van tabel 1 geldt een vrijstelling. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet wel de zorgplicht nakomen.

Voor soorten van tabel 2 geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden.

Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien beschermde soorten van tabel 3 zijn aangetroffen in het plangebied, dan is mogelijk een ontheffingsaanvraag noodzakelijk. Net als voor tabel 2-soorten geldt dat als u maatregelen kunt nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), u geen ontheffing van de Flora- en faunawet hoeft aan te vragen. U kunt uw mitigatieplan voorleggen bij RVO.nl voor goedkeuring.

Voor soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn (die ook onder de tabel 3-soorten van de Flora- en faunawet vallen) is het niet langer mogelijk ontheffing aan te vragen op grond van ruimtelijke ontwikkelingen. Dat zelfde geldt voor vogelsoorten. Zie bijlage 1 Flora- en faunawet voor een beschrijving van de te volgen procedure voor deze soorten.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij RVO.nl van het ministerie van Economische Zaken. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. RVO.nl zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Wabo

Vanaf 1 oktober 2010 is voor ruimtelijke ontwikkelingen de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) in werking getreden. Dit houdt in dat de benodigde vergunningen en ontheffingen, dus ook die ten aanzien van de Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet, in de meeste gevallen via een omgevingsvergunning gaan lopen. De aanvraag voor de omgevingsvergunning wordt ingediend bij de betreffende gemeente en vervolgens door de gemeente ter beoordeling voorgelegd aan het Ministerie van Economische Zaken (voormalig Ministerie van EL&I). Het Ministerie van EZ geeft bij goedkeuring een vvgb (verklaring van geen bedenkingen) af. Deze vvgb vervangt de huidige ontheffing Flora- en faunawet.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

De nieuwe naam voor de ecologische hoofdstructuur (EHS), het natuurnetwerk Nederland (NNN). De term EHS werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). In 2014 werd deze term vervangen door NNN door staatssecretaris Dijkzema van het ministerie van EZ.

De Nederlandse natuur staat steeds meer onder druk, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het natuurnetwerk Nederland (NNN).

In het NNN liggen de twintig Nationale Parken die Nederland kent. Ze hebben gezamenlijk een oppervlakte van 123.000 ha. Ongeveer 45% van alle hectares NNN op het land is ook Natura 2000-gebied.

Netwerk van gebieden

Het NNN is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur. Het NNN bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

Het NNN is een plan in uitvoering en moet in 2018 klaar zijn.

Natuurbeschermingswet 1998

Nederland kreeg in 1967 voor het eerst een Natuurbeschermingswet. Deze wet maakte het mogelijk om natuurgebieden en soorten te beschermen. Op den duur voldeed de wet niet meer aan de eisen die internationale verdragen en Europese verordeningen stellen aan natuurbescherming. Daarom is in 1998 een nieuwe Natuurbeschermingswet gemaakt die alleen gericht is op gebiedsbescherming. De Natuurbeschermingswet 1998 is op 1 oktober 2005 gewijzigd. Sindsdien zijn de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de Natuurbeschermingswet verwerkt.

Beschermde gebieden

De volgende gebieden worden aangewezen en beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet:

- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden);
- Beschermde natuurmonumenten;
- Wetlands.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur, geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen, maar soms doet het Ministerie van Economische Zaken dit.

Bestaand gebruik

Op 1 februari 2009 is de wet gewijzigd. De wijziging heeft betrekking op het zogenoemde 'bestaand gebruik'. Hieronder vallen activiteiten in en om beschermde Natura 2000-gebieden die al plaatshadden voordat een gebied als beschermd gebied is aangewezen. De wijziging is met name van belang voor provincies (als bevoegd gezag) en voor burgers en bedrijven met bestaand gebruik. De wijzigingen zijn gericht op:

- verbetering van de werking van de wet in de praktijk;
- verbetering van de aansluiting van de wet bij de Habitatrichtlijn.

Beschermde Natuurmonumenten

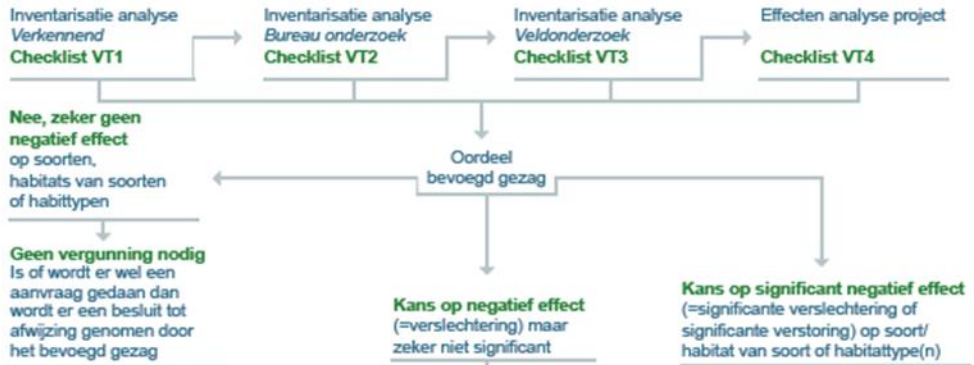
Met de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 is in 2005 het verschil tussen Beschermde Monumenten en Staatsnatuurmonumenten vervallen: beide zijn nu Beschermde Natuurmonumenten.

Beschermde Natuurmonumenten die overlappen met Natura 2000-gebieden worden opgeheven en niet langer beschermd als beschermd natuurmonument. De natuurwaarden, waarvoor het natuurmonument was aangewezen, worden wel in de Natura 2000-aanwijzing opgenomen.

Het volgende schema toont de vergunningprocedure in het kader van de Natuurbeschermingswet.

VOORTOETS

INVENTARISATIE VOORTOETS: De voortoets is niet verplicht maar wel verstandig om uit te voeren. Alle fasen VT1 t/m VT4 kunnen onderdeel zijn van de voortoets. Het kan ook zijn dat al na fase VT1 de effecten bekend zijn. Het bevoegd gezag moet die conclusie trekken.

HABITATTOETS

ADC-TOETS

